

מבעד למסדה

(שטורים בהסתכלות)

אימתי ישיר
חיהודי? — כשהוא
רעב. והא ראייה:
משעה שנתיקר
הקמח בעירנו ונת-
קיים בנו המקרא—
"אם אין קמח באר"

סתרליה אין תורה בא"י, החלה אצלנו סדרה של נשפים וחזיונות, קונצרטים בלע"ז, ואולמי התיאטרון מלאים ב"ה על כל גדותם. החרף כידוע, הוא בא לעולם רק לשם נשפים. מאות שנים לא ידעו בני-אדם מה לעשות בליהונו החרף הארוכים והקרים. הלא אין הדבר מספיק לבחירה-יצורים להסיק את תנורו (אם יש לו). לקרא את עתוננו, את "עזמות" למשל, או את אנטול פרנס (גם כן סופר!) או לשכב על המטה ולישון שנת-ישרים. כן מאות שנים עברו בנשוש ומשוש, עד שנתגלו ה"נשפים" נשפי-חשק לשם אכילת ונשפי-חשק לשם צדקה, ונשי-פים, שאין בהם חשק כלל.

הנהי למשל, זכינו לשמע בשבוע זה את ה"רסיטל" (מין בלע"ז שלא ידעתי פרושו) של זהבה חי, נעים ומירות-ישראל, צרפת ואיטליה באולם "קלבר", שקולה הזהב הולך וחוק עד שרעשו אמות הספים. כמו שנאמר, ונפל אחד מכתלי חבמה (מכר, כסובו) באמצע השירה. והיה כנגו המנגן במעילו השחור על הפסנתר, ויצאת דבורה הנבורה

בכנורה לנגן מזמור שיר לאסף, ויפה העיר לי אחד משכני הגויים, יודע-נגן כנראה, כי אין פסנתרן כ"ס יל בעירנו... ואחרון אחרון חביב — כשהגשה לנו המזמרת את הפרפרתי, כקומר את השירה הצרפתית הקלה מהמאה ה-17 — "אין כל רע בזה!" נעשה באולם באמת "חי-נעלעכט!" ואחר הזקנים בשורות הראשונות יצא מכיון ממש, מהא כף בכל עשרים אצבעותיו, קרא בקול: "ביום, ביום! וצעק בכח: ה'י וקיים!"...

וכל נשף מחויב הוא להיות אצלנו בומן האחרון אמנתי-קוביסטי, הלגא-מאירי, הננאירתימני, חקוצידבקי כקומר: אגדתי — והנשף המוצלח והיפה של "כיצד מרקדיו" לפני הקהל בציון, שזכינו לראות אמש הוא יוכיח!...

וגם התיאטרון העברי הולך ומתקדם ב"ה בא"י, "יעקב הנפח" משך את "כל ירושלים" הצעירה אל התיאטרון, ושניהם, היצד הטוב והיצד הרע, התרוצצו בכטנו של תאומי כתאומים ממש. המשחקת החדשה מרת חנה — כשמה כן היא! — הוסיפה לויתיהן לבמה וגם ר' רפאל—היה-היה-הי!" —זכור לטוב! והנה הגיע ב"ה ליפו גם מ. ג'ס"י, שלנו, ולא עוד יקוננו על הבמה העברית בא"י כי "אין לה מנחם"...

והאיל וכך — נטייל נא קצת, תלמידיו

המוסיקליים, בחיבל הזמרה והנגינה ואגב נשוחת קצת גם בענין הועדים של האופירה והקונסרבטוריום (בית הנגינה בלע"ז) שלנו. רחב לבי ממש מענג ורב נחת בקראי בעתונים כי אמנם נבחרו לשני הועדים האמר נותיים האלה מסלתת ושמנה של ירושלים. צא וחשוב: נשיא האופרה — מדינאי "פאר אכסלאנס"; סגנו — עו"ד וד"ר ביחד, הגובר; מנהל-בנק עברי עם שלטים אנגלים ואחרים עורד עתון אנגלי-יהודי ורופא מומחה לאזנים ולגרונות, ומי הם חברי הועד של הנגינה? — דוקו ותמצאו: שוב עו"ד וד"ר (הנ"ל), ושוב פרקליט אחר מציון, חברו מהגדס ומכוננו, גם פרופיסור כימאי והרופא לאזנים ולושט הנ"ל...

ומענין הדבר, כי בשעה שהאמנות התי-פתחה כ"כ יפה בארצנו ואין לה, כמדומני, בית הגון כמעט בא"י (לא רק ברא"צ) אלא גם בעיה"ק ירושלים וסביבותיה, שאין שם פסנתר לנוי או לאבק וביחוד להפרעת הש-כנים משנתם, ובכ"ז לא נמצא, כנראה, בכל הארץ אף איש אחד של האמנות עצמה — כלומר: מנגן או מזמר — בתור חבר לשני הועדים האמנותיים האלה ואין בכל החברים הנכבדים אפילו בעל-מקצע אחד ל"רפואה"?

ותמה אני רק על אגודת הרופאים שמצאה לנחון להעמיד בראשה לא דיפלומט ולא עורך-דין אף לא עורך עתון אלא דוקא רופא ופרופסור גם יחד! ואלי דבר יגונב, כי גם אגודת המהנדסים נכשלה במחילה ובחרה לנשיאה במי? — ב... מהגדס! ושואל

אני איפוא מדוע לא העמידו למשל, את גולדקין חביבנו או את פרופ. ש"י מירענו בראש אגודת-הרופאים ואת פרופיסור וינברג למנהל מרכז בעלי-מלאכה במקום נחמדי ומדוע באמת לא נמנה עד מה מנהל ביה"ס לנו נה לחבר הנשיאה באגודת-המספרים בגלל זקנו היפה ופיקו הנאה בו-פיו, או לעורך האחראי של עתון עברי בגלל בלוזיתו הנאה ואימתו יפחדו בעצמות הנשיאה אגודת-הנשים בעירנו?... הן זה היה הגיוני, אופיי ומתאים מאד, כמדומני לעבודתנו פה בארץ...

ועכשיו, רבותי, נחשור-נא פאיוו שפה, למשל דברו ביניהם בקול רם שלשה חפרי הועד של "תלפיות" — הנברת "יהדות ואנר שיות", סגן-המנהל של הבנק ופלונני ובהן הוא — בצאתם כלם יחד מבית-הועד שלהם בחשך באישון ליל? — יודע אני ככם מכבר כי פקחים אתם ומסתמא תבינו בעצמכם כי אין לחשך בכשרין והחשב אף רגע כי דברו ביניהם חלילה — עברית...

ובכ"ז, צריך אני ללמד זכות עליהם. כי איד יעלה על דעתם של שלשה חברי הועד של "תלפיות", שר' עומות מבית-הכרם ית-לגל דוקא ביום השלישי בשעה עשר וחצי בלילה ל"תלפיות" ושארם להם בחוצות כדי לשמע מהם — רוסית?... ואולם — "ניטשעווא!" — הנציב שיחיה הודיע כבר לחברי-הלאומים שיש לנו "שפה אחת" כמו שכתוב בסדרה של השבוע ובעל-הטורים עושה בנימטריא: "לשון

חדש", ובכלל אצלנו הכל "כפתור ופרח", והכל מסודר בביתנו-הלאומי באפן מצוין "אגיל ואשמח". ולא רק שרות אלחוטית יש לנו בארץ, כי אם גם שרות ימית עברית, וצי שלם ישוטט בעגלא ובזמן קריב בחופי יפו וחיפה להביא את הלוצינו ומשאם, אלא שלע"ע חסר רק דבר אחד — רבי-החובלים, ואולם כשאני לעצמי איני רואג כלל לזה: יש לנו ב"ה הרבה רבנים בא"י, וכל יהודי בצפת נקרא הרב"ג, יש לנו רב ראשי וגם הרב ויצמן (בנאומו של פרופ. פיק) וכס' תמא ימצא לנו גם רב חובלים לאניתנו... וכשקראתי בעתונים משבוע זה ע"א

"החוק" שקבלו הפטריטיים הפולנים, שההד ליטו לסדר נשף זמרתו דוקא ביום-כפאר כדי שלא יבואו היהודים, והמסדרים הוכרחו במחילה לבטל את הנשף ולהחזיר את המזר מנים לחצית-ריסר פולנים שבאו — נקרתו בהסרט שמציגים עכשיו בראי-נע "ציון בשם: "עיר בלי יהודים". והשבתו בלבי רגע: לא יעלה ולא יבוא, לו החליטו, למשל, היהודים לעוב בבקר לא עבות-אחד את עירנו מה היו עושים שבנינו אז: — חבלדיה שלנו, בית-המכס בית-הדאר, בעלי הקרקעות והסלעים וביחוד בתי-הקפה והמסעדות של הגויים, כשבתות וביו"כ? הן היו שולחים למחרתו משלחות מיוחדות בכל ההרבות והסימטאות כדי לתפש את אחב"י בפאר תיהם ובזקנם ולהחזירם לעירנו בשביל המסחר והחיים...

ואם אין קמח באוסטרליה, יש תורה

בא"י, והעתונים הרבים בארצנו יוכיחו! הנהי למשל, נוסדה ע"י הסופרים הצעירים שלנו ביפו "במה הפשית שתפרנס את בעליה בפכוד ובשכר" וכבר נשלחו מכתבים-חוזרים לכל הסופרים להחד את הנוצה ולתפר להם שקים גדולים. בינתים, כך אומרים, נתפרדה החבילה והענין קרוב לגמר ורחוק משכר, ובלילות החרף הארוכים יכו סופרינו ומשוררינו הפטישים על "הסדרן לבטוי" ויתיוו ניצוצות לתור החוגים הרחנניים, יעקב שטינמן יחדש, כנראה את "הקולות" מורשוי, ויפו וירושלם יצאו בקול-קולות לקיים מה שנאמר: "הקולות" לא יחדלון... ואם לא תגידו בנת, אנלה לכם בסוד — כמובן, לשון-הרע קצת, שגם ה"א-באטראם" ה"ז ר ג ו נ י מורשוי יקום לתחיה ויכין נוצות לסופרי-הקוביות בת"א... בוישי יעמד שוב, "על הטשטר" והמאירי יחדש את לבו בקדם. אגודת-הסופרים שנוסדה רק אתמול תוציא בקרוב ספרה ש"נ ה...

ואחרון אחרון חביב — העתון היומי שיצא בקרוב: ה"דילי היראלד" העברי של למשלת הפועלים שלנו בארץ... בינתים, הגיעו אלינו שמועות מעציבות מלונדון על נצחון המשמרים ומפלתו של החבר רמזי האנגלי למרות נאומיו הרבים שיבשו את גרונו והודות למכתבו המזויף של הבולשביק זינבויב (אפלבויס בלע"ז)... אגב, אומר לי אחד מתלמידי, שעשה לו סימנים עבריים על מספרי התליפון, כי המספר 221 של משרד העבודות הצבוריות עולה לפי חשבוננו כגי-

מטריא: "אין כסף"... * * * זה עכשיו קפלתו מתלמידי בת"א מ"דעה בעברית ובאנגלית ע"א הקרקוס הגרול, המשחק ב"רחוב סמאל בלילה הראשונה" ויש לו סוסים וחמורים ותזמורת, התאמלות, ביחוד מבשרים לקהל באותיות גדולות ועבריות כי "הכעירות יקדי של הקומפני", בעברית זאת אומרת: "צעיי-רות החפרה תרקנה" ואחרון אחרון חביב — הקרקוס יציג קאמעדיעס, ואולם ה"קומידיה" חכי-גדולה שלהם, היא — המודעו העברי רית עצמה! ולא קומידיה בלבד אלא טרגי-קומידיה לשפתנו הלאומית בעירו של אחד העם ותחת חוטמו של ביאליק...

התוצאות האחרונות:

כדי שלא להוציא את הגליון חלק פדאר היום מאתמול, הנני ממחר למסר לכם את התוצאות האחרונות, שקבלתי מתלמידי הוויד בלונדון:

מספר המשמרים 400
מניו הצ'רצילים 10

בס"ח 410

שהם בנימטריא "צ'רצ'ל", אין זאת כי אם זכותו של הר-היותים היא שעמדה לו הפעם להיות "אחה בחרתנו" עימות